

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค
2. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 373 คน ประกอบด้วยผู้สอนจำนวน 185 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 387 คน ซึ่งสังกัดในวิทยาลัยพยาบาลที่พำนักที่ผลิตพยาบาลเทคนิค กองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข 17 แห่ง โดยมีทั้งผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลและอาจารย์พยาบาล ส่วนผู้ใช้จำนวน 188 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,024 คน ซึ่งสังกัดในโรงพยาบาลศูนย์, โรงพยาบาลทั่วไป, โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข 66 แห่ง โดยมีทั้งหัวหน้าฝ่ายการพยาบาล ผู้ตรวจการพยาบาลหรือผู้อำนวยการเฉพาะทางและหัวหน้าหอผู้ป่วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยแบ่งเป็น 2- ตอน

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในด้านต่าง ๆ คือ ด้านบริการพยาบาล ด้านบริหารและด้านวิชาการ

เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

การหาความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 10 ท่าน พิจารณาตรวจแก้ไข ปรับปรุงข้อความ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สอนและผู้ใช้ ของวิทยาลัยพยาบาลสุคริทธิคดี และโรงพยาบาลสุคริทธิคดี จำนวนอย่างละ 10 คน แล้วนำมาหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม ตอนที่ 2 โดยใช้สูตร α Coefficient ในส่วนที่แสดงความคาดหวัง ได้ค่าความเที่ยง 0.92 หลังจากนั้นจึงได้นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 462 คน เป็นผู้สอน 196 คน และผู้ใช้ 267 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 373 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 77.42 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด และเมื่อได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ปรากฏว่าได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 373 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 77.42 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของวิทยาลัยครูสุคริทธิคดีคำนวณหาค่าสถิติ ดังนี้

1. หาค่าร้อยละของสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างประชากร
2. หาค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อ ในแต่ละด้านของความคาดหวังของผู้สอน และผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาล เทคนิค
3. ใช้ t - test ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติระหว่างคะแนนเฉลี่ยของความคาดหวังของผู้สอน และผู้ใช้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของตัวอย่างประชากร
ตัวอย่างประชากรมี 2 กลุ่ม คือ ผู้สอนและผู้ใช้ ซึ่งได้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว 2 หัวข้อ คือ ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน โดยผู้สอนส่วนใหญ่ ตำแหน่งอาจารย์พยาบาล และปฏิบัติงานในวิทยาลัยพยาบาล สำหรับกลุ่มผู้ใช้ส่วนใหญ่ ตำแหน่งหัวหน้าหอผู้ป่วยและผู้ตรวจการพยาบาลหรือผู้อำนวยการเฉพาะทาง และผู้ใช้ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานใน

โรงพยาบาลทั่วไป

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพพยาบาลเทคนิคในค้ำนบริการพยาบาล ข้อ การปฏิบัติกิจการพยาบาลในผู้ป่วยอาการไม่รุนแรงมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.41$) และข้อ การทราบข้อมูลที่สำคัญของผู้ป่วยโดยการรายงานข้อมูลนั้นได้ มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.72$)

3. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพพยาบาลค้ำนบริหาร ข้อ การการบริหารพัสดุ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.27$) และข้อการนิเทศงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.71$)

4. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพพยาบาลเทคนิคในค้ำนวิชาการ ข้อ การพัฒนาตนเอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 2.28$) และข้อ การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด และอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.48$)

5. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ข้อ การศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.48$) ซึ่งสรุปความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ตามแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ ดังนี้

สมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในค้ำนบริการพยาบาล การใช้กระบวนการพยาบาล

- รายงานข้อมูลที่สำคัญของผู้ป่วย ในเรื่อง ข้อมูลส่วนตัว อาการนำ มาโรงพยาบาล ประวัติการเจ็บป่วยของตนเอง และครอบครัวได้ครบถ้วน

- วิจัยปัญหาที่ไม่ซับซ้อนของผู้ป่วยภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

- วิจัยปัญหาทางค้ำนร่างกายได้ด้วยตนเอง

- วางแผนการพยาบาลตามปัญหาที่ไม่ซับซ้อนภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพในสถานการณ์ปกติ และในการปฐมพยาบาล

- ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยอาการไม่รุนแรง และทำการปฐมพยาบาลภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

ประเมินผลการพยาบาลของตนเองและเจ้าหน้าที่ระดับรองลงไปภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

การรักษาพยาบาล

- การตรวจวินิจฉัยโรคและรักษาโรคชั้นต้นตามรอบเขตระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 5 (25216) ยกเว้นข้อ 2.1.3 (3) ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- ปฏิบัติการฉุกเฉินครั้งที่ 2 ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

การป้องกันโรค

- ดำเนินการตามแผนการป้องกันโรคที่กำหนดไว้ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- ให้คำแนะนำแก่ผู้รับบริการในเรื่องการรักษาสุขภาพอนามัย โดยทั่วไป การป้องกันโรค และการรักษาพยาบาลเบื้องต้นได้ด้วยตนเอง
- ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้ถูกคุมกันโรคแก่เกิดและทราบภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- ให้ข้อมูลกับพยาบาลวิชาชีพเพื่อการเฝ้าระวังโรคและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคได้

การส่งเสริมสุขภาพ

- ดำเนินการตามแผนการส่งเสริมสุขภาพภายใต้การดูแลของพยาบาล

การคุ้มครองสุขภาพ

- ดำเนินการคุ้มครองสุขภาพผู้ป่วย เรื้อรัง ผู้ป่วยพื้นที่เขตอันตราย และผู้ป่วยที่กักภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

สมรรถภาพของพยาบาล เทคนิคในก้าบบริการ

- วางแผนการปฏิบัติงานตามที่กำหนดให้ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- จัดแบ่งงานและมอบหมายงานได้เมื่อได้รับมอบหมายจากพยาบาลวิชาชีพ

- ถ้าเป็นการนิเทศเจ้าหน้าที่ระดับรองลงไป
- ตามที่ได้รับมอบหมายตามแนวทางที่พยาบาลวิชาชีพกำหนดไว้
- ทักสินใจแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นตรงตามที่กำหนดไว้
- ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- จัดเก็บท่าความสะอาดกับสุขภาพแนวทางที่
- กำหนดไว้

สมรรถภาพของพยาบาล เทคนิคในคำนำวิชาการ

- ถ้าเป็นการสอนตามแผนการสอนที่กำหนดไว้แก่
- เจ้าหน้าที่และนักศึกษาภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- ถ้าเป็นการพัฒนาบุคลากรในทีมการพยาบาล
- ระดับรองลงไปตามแนวทางที่กำหนดภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ
- ให้ข้อมูลของตนเอง เพื่อการศึกษาวิเคราะห์
- วิจัยทางการพยาบาลได้
- ปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองตามที่พยาบาล
- วิชาชีพกำหนดขึ้น

6. ถ้าคะแนนเฉลี่ยความภาคภูมิใจของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในส่วนที่เป็นสมรรถภาพที่มีได้ระบุไว้ในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสรุปความภาคภูมิใจของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับเรื่องนี้ตามแบบสอบถามในวิจัยสร้างชิ้นได้ดังนี้

- สามารถให้คำหรือสารใด ๆ ทางหลอดเลือด
- ถ้า ในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง หรือในรายที่ต้องให้เป็นกิจวัตรประจำภายใต้การดูแลของ
- พยาบาลวิชาชีพ
- สามารถใส่สายยางทางปาก หรือจมูกในผู้ป่วย
- บางรายที่มีอาการไม่รุนแรงภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพได้
- สามารถทำแผนนำกักตุนที่มีต่อระบายนิกที่เป็น
- การนำกักตุนภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

- สามารถปรับหรือและเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ในการ

รักษาที่ติดอยู่กับผู้ป่วยเรื้อรัง เกี่ยวกับ

7. เปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในค่านับบริการพยาบาล พบว่า ข้อ การส่งเสริมสุขภาพ ข้อ การวางแผนการพยาบาลตามปัญหา ข้อ การวินิจฉัยปัญหาตามประเภทของปัญหา ข้อ การตรวจวินิจฉัยโรคและการรักษาโรคขั้นต้น และ ข้อ การทราบข้อมูลที่สำคัญของผู้ป่วย โดยการรายงานข้อมูลนั้นได้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนสูงกว่าผู้ใช้ ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 "ความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในค่านับบริการพยาบาลแตกต่างกัน"

8. เปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในค่านับบริหาร พบว่า ข้อ การวางแผน และ ข้อ การนิเทศงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าคะแนนของผู้สอนสูงกว่าผู้ใช้ ส่วนข้ออื่น ๆ นอกจากนี้ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2 "ความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในค่านับบริหารแตกต่างกัน"

9. เปรียบเทียบความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในค่านับวิชาการ พบว่า ทุกข้อ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นผลการวิจัยครั้งนี้จึงไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 "ความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในค่านับวิชาการแตกต่างกัน"

10. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ในส่วนที่เป็นสมรรถภาพที่มีไว้ระบุไว้ในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ พบว่า ข้อ การทำแผนที่ที่มีต่อระบายน ข้อ การใส่สายยางทางปากหรือจมูก ข้อ การให้ยาหรือสารใด ๆ ทางหลอดเลือดดำ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของผู้ใช้สูงกว่าผู้สอน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนข้อการปรับหรือ/และเปลี่ยนแปลงอุปกรณ์ในการรักษาที่ติดกับผู้ป่วยที่เกี่ยวกับ closed chest drain, traction ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในก้านบริการพยาบาล ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการพยาบาล ในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง มีค่าคะแนนสูงสุดในก้านบริการพยาบาล ($\bar{x} = 2.41$) จากผลการวิจัยนี้ อภิปรายได้ว่า ทั้งผู้สอนและผู้ใช้ต้องการให้พยาบาลเทคนิคปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ (ตามกำหนดรายละเอียดในเกณฑ์ระดับปานกลางที่กำหนดไว้ในแบบสอบถาม) มากกว่าการบริการพยาบาลในเรื่องอื่น ๆ ได้แก่ การทราชมูลและรายงานข้อมูลนั้นได้, การตรวจวินิจฉัยโรคและการรักษาโรค เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการประชุมกลุ่ม เรื่องขอบเขตหน้าที่ของพยาบาลระดับต่าง ๆ (ระบบการศึกษาพยาบาลและคุณภาพการพยาบาล 2523, อักสาเนา) ได้สรุปว่าพยาบาลเทคนิคควรเน้นการปฏิบัติงานที่เป็น Technical Skill ทั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอนในเรื่องการบริการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาลควรฝึกให้นักศึกษาได้ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง ส่วนทางด้านผู้ใช้ก็ควรมอบหมายงานให้พยาบาลเทคนิคเป็นผู้ปฏิบัติการพยาบาล ในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรงภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ จึงจะทำให้พยาบาลเทคนิคปฏิบัติงานได้ตามความรู้ ความสามารถ ตามที่ได้เตรียมมา

2. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้ในก้านบริหาร ข้อการบริหารพัสดุ ถึงแม้ว่าจะมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น ๆ ในก้านนี้ ($\bar{x} = 2.27$) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ จัดเก็บและทำความสะอาดพัสดุตามแนวทางที่กำหนดไว้ จากผลการวิจัยนี้อภิปรายได้ว่า ผู้สอนและผู้ใช้มุ่งให้พยาบาลเทคนิคมีส่วนร่วมในการบริหารพัสดุ โดยเฉพาะการจัดเก็บและทำความสะอาด เนื่องจากพัสดุเป็นสิ่งสำคัญในการอำนวยความสะดวกในการให้การพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันการดูแลพัสดุได้รับความสนใจทั่ว ๆ ไปอย่างมาก เนื่องจากพัสดุเป็นสิ่งที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก ในการให้บริการรักษาพยาบาล ในเรื่องนี้เมื่อพิจารณาผลการปฏิบัติงานการพยาบาลแล้ว หากพยาบาลเทคนิคมีสมรรถภาพในเรื่องการจัดเก็บและทำความสะอาดพัสดุ จะเป็นการแบ่งเบาภาระของพยาบาลวิชาชีพ เพื่อให้พยาบาลวิชาชีพใช้เวลาในการบริการพยาบาล โดยเฉพาะปฏิบัติการพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยตรงได้มากขึ้น

3. ค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังของผู้ใช้ในด้านวิชาการในข้อ การศึกษา

วิเคราะห์ วิจัย อยู่ในระดัมน้อย ($\bar{x}=1.48$) ก็ให้ข้อมูลของตนเอง เพื่อการศึกษา วิเคราะห์วิจัยทางการพยาบาลได้ อภิปรายได้ว่าทั้งสองกลุ่มยังเห็นความสำคัญของการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ทางการพยาบาลน้อย อาจเนื่องมาจากยังไม่มีความเข้าใจเรื่อง ขั้นตอนการ ทำวิจัยโดยเฉพาะการรวบรวมข้อมูลซึ่งบุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับ ควรมีส่วนเกี่ยวข้องกับ กิ่งนั้นทั้งผู้สอนและผู้ใช้ที่เป็นผู้บริหารน่าจะใกล้ชิดสนับสนุนให้ความสำคัญในเรื่องนี้ให้มากขึ้นและ เปิดโอกาสให้บุคลากรทางการพยาบาลทุกระดับมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยทาง การพยาบาล เพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพการพยาบาลและพัฒนาวิชาชีพต่อไป

4. โดยเหตุที่ผู้ใช้วิจัยได้ใช้ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาล เทคนิคที่ กำหนดโดยกองงานวิทยาลัยพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข เป็นข้อมูลสำคัญในการสร้าง เครื่องมือ โดยระบุให้สมรรถภาพตามที่กำหนดไว้เป็นสมรรถภาพในระดับมาก ดังนั้นเมื่อ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาล เทคนิค ทุกร้อยอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นข้อ การศึกษาวิเคราะห์ วิจัย อยู่ในระดัมน้อย จึงกล่าวได้ว่าทั้งสองกลุ่มคาดหวังให้พยาบาล เทคนิคมีสมรรถภาพน้อยกว่าที่ได้กำหนดไว้ใน ขอบเขตหน้าที่ของพยาบาล เทคนิค ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทั้งสองกลุ่มยังไม่ทราบกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้น เนื่องจากเป็นกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้กำหนดอื่นทดแทน กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบเดิม โดยได้เผยแพร่ให้ผู้ใช้ทราบในการประชุมประสานงาน ระหว่างฝ่ายการศึกษาและฝ่ายบริการพยาบาลและการสาธารณสุข เมื่อเดือนกรกฎาคม 2527 (กระทรวงสาธารณสุข กองงานวิทยาลัยพยาบาล, เอกสารประชุม) ซึ่งผู้เข้า ร่วมประชุมประกอบด้วย หัวหน้าฝ่ายการพยาบาลของโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป หัวหน้าฝ่ายเผยแพร่อบรม ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล ผู้วิจัยมีความเห็นว่า เนื่องจากภาระหน้าที่ของบุคคล กิ่งกล่าว และระยะเวลาในการเผยแพร่อันสั้น จึงทำให้ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบที่ กำหนดไว้ ยังไม่ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างในผู้สอนและผู้ใช้ทั่ว ๆ ไป ได้แก่ หัวหน้าของ ผู้ป่วย ผู้ตรวจการหรือผู้อำนวยการเฉพาะทาง และอาจารย์ผู้สอนในวิทยาลัยพยาบาล อนึ่ง จากการวิเคราะห์ความคาดหวังของผู้อำนวยการวิทยาลัยและอาจารย์พยาบาล ซึ่งเป็นผู้ สอนพบว่า มีข้อที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวัง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังสูงกว่าอาจารย์

พยายาม ($\bar{x}=1.97$) (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.) ซึ่งอาจเนื่องจากผู้อำนวย
การวิทยาลัยพยายามกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้กำหนดไว้มากกว่าอาจารย์
พยายาม

เมื่อผู้สอนและผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่พรมถึงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้น
ไว้ ดังนั้น ความคาดหวังเกี่ยวกับสมรรถภาพของพยายามเทคนิคทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง
ยกเว้นข้อการศึกษาวิเคราะห์วิจัยน่าจะเป็นความคาดหวังที่เกิดจากการวิเคราะห์ประสบการณ์
ในการปฏิบัติงานร่วมกับพยายามเทคนิค และการวิเคราะห์ประสบการณ์ในการจัดการเรียน
การสอน หรือการจัดการประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาพยายามระดับชั้น ซึ่ง
ความคาดหวังของทั้งสองกลุ่มมีความสอดคล้องบ้างกับกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้
กำหนด ผลการวิจัยที่น่าจะนำไปสู่การประชาสัมพันธ์ใหญ่ที่เกี่ยวข้องพรมและปรับปรุง
กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพยายามเทคนิคชั้นใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับความคาด
หวังของผู้สอนและผู้ใช้ และมีการเผยแพร่ให้พรมโดยทั่วกัน

5. เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้
เกี่ยวกับสมรรถภาพพยายามเทคนิคในคำบริการพยายาม มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ ข้อการ
พรมข้อมูลที่สำคัญของผู้ป่วยโดยการรายงาน ข้อมูลนั้นได้ ข้อ. การวินิจฉัยปัญหาตาม
ประเภทปัญหา ข้อการวางแผนการพยายามตามปัญหา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคำบริการ
พยายามตามกระบวนการพยายาม มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
สถิติที่ระดับ 0.5 โดยผู้สอนมีค่าคะแนนสูงกว่าผู้ใช้ อีกประการได้ว่า กระบวนการพยายาม
เป็นวิธีการปฏิบัติการพยายาม โดยให้หลักทางวิทยาศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่มีขั้นตอนต่าง ๆ
ได้แก่ การรวบรวมข้อมูล การวินิจฉัย การวางแผนการพยายาม การปฏิบัติการพยายาม
และการประเมินผล (พวงรัตน์ มุสิกานุกรม 2522 : 52 - 53) ผู้สอนมีรับนิชอบ
ในการสอนให้นักศึกษาปฏิบัติการพยายาม โดยให้กระบวนการพยายาม จึงคาดหวังให้
นักศึกษามีความสามารถที่ตนตั้งไว้เป็นวัตถุประสงค์ แต่ผู้ใช้ซึ่งในสภาพการปฏิบัติงานจริง
หลายแห่ง จากประสบการณ์ของผู้วิจัยยังไม่มีคำแนะนำกระบวนการพยายามไปใช้อย่าง เป็น
ระบบระเบียบโดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค ดังนั้นจึงมีความคาดหวังต่อสมรรถภาพของ
พยายามเทคนิคแตกต่างไปจากผู้สอน ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะได้มีการให้ความรู้และฝึกอบรม
ผู้ใช้ในเรื่องการใช้กระบวนการพยายาม โดยจัดขึ้นเป็นการอบรมระหว่างประจำการ
ของฝ่ายการพยายามทั้งผู้บริหารทางการพยายาม พยายามวิชาชีพและพยายามเทคนิค

6. เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคในค้ำบริหาร มีข้อค้นพบที่น่าสนใจคือ ข้อการวางแผนและการนิเทศงาน มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อภิปรายได้ว่า เนื่องจากผู้สอนยึดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและทราบว่า ได้มีการกำหนดให้นักศึกษาพยาบาลระดับต้นศึกษาวิชาการบริหารงานทั่วไป ภาคทฤษฎี 1 หน่วยกิต จึงคาดหวังให้พยาบาลเทคนิคมีความสามารถด้านการบริหารตามที่ได้จัดการเรียนการสอน ส่วนผู้ใช้นั้นไม่ค่อยเคยกับหลักสูตร ประกอบการปฏิบัติงานค้ำบริหารนั้น ส่วนใหญ่หัวหน้าค้ำหรือผู้ตรวจการพยาบาลจะเป็นผู้ปฏิบัติเองมากกว่า ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า พยาบาลเทคนิคน่าจะไ้แบ่ง เขภาระทางค้ำบริหาร โดยปฏิบัติงานทางค้ำบริหารงานทั่วไป ได้ตามขอบเขตที่กำหนดให้ เพื่อความคล่องตัวในการประสานงานและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

7. เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิค ซึ่งมีได้ระบุไว้ในหน้าที่ความรับผิดชอบในข้อการให้ยาหรือสารใด ๆ ทางหลอดเลือดดำ ข้อการใส่สายบางทางปากหรือจมูกและการทำแผลที่มีท่อระบาย ทั้งสองกลุ่มมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้ใช้มีความคาดหวังสูงกว่าผู้สอน อภิปรายได้ว่า การรักษานพยาบาลในเรื่องดังกล่าวนี้เป็นข้อห้ามมิให้พยาบาลเทคนิคปฏิบัติ ซึ่งกำหนดไว้ในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ (กระทรวงสาธารณสุข กองงานวิทยาลัยพยาบาล, อัครเจ้าเนหา) แต่การรักษานพยาบาลในเรื่องเหล่านี้ผู้ใช้ต้องการให้พยาบาลเทคนิคมีความสามารถในการรักษานพยาบาลในเรื่องดังกล่าวในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากในภาพการปฏิบัติงานจริง จากการซักถามบุคคลากรระดับวิชาชีพ แก่อย่างไรก็ตามผู้ใช้ก็ยังคาดหวังให้ปฏิบัติการรักษานพยาบาลในเรื่องดังกล่าวภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บเก็บพบว่า ผู้ใช้ในโรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป มีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังในข้อ การให้ยาหรือสารใด ๆ ทางหลอดเลือดดำ แยกต่างกับผู้ใช้ในโรงพยาบาลชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ค.) โดยผู้ใช้ในโรงพยาบาลชุมชนมีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าผู้ใช้ในโรงพยาบาลศูนย์และผู้ใช้ในโรงพยาบาลทั่วไป แก่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยก็ยังมีความเห็นว่าควรจะได้

กำหนดไว้เป็นข้อห้ามสำหรับการปฏิบัติการพยาบาลในเรื่องดังกล่าว แก่อาจจะยกเว้นได้ในเงื่อนไขที่กำหนดไว้ โดยระบุขอบเขตแต่ละเรื่องให้ชัดเจน ซึ่ง วิเชียร ทวีลาภ (2522:96 - 103) ได้กล่าวไว้ว่า "การเตรียมพยาบาลเพื่อใช้ในชุมชนและการเตรียมพยาบาลเพื่อใช้ในโรงพยาบาลทั่วไป ควรมีประสบการณ์เรียนรู้ที่ต่างกันหรือไม่ ไม่ใช่เรียนทุกอย่างให้จบภายในหลักสูตรเดียวกัน" ทั้งนี้ เพื่อเป็นการให้เกิดความสอดคล้องระหว่างผู้สอนและผู้ใช้ในเรื่องนี้ ทางกานผู้สอนควรได้จัดการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงการเตรียมพยาบาลไปใช้ในชุมชนมากขึ้น

๑. เมื่อเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังระหว่างผู้สอนและผู้ใช้เกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคโดยส่วนรวม แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้สอนมีค่าคะแนนเฉลี่ยความคาดหวังสูงกว่าผู้ใช้ ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับกล่าวของ วิเชียร ทวีลาภ (2521 : 495) ที่กล่าวว่า "การศึกษาพยาบาลกับการบริการพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กันต่างฝ่ายต่างมีความคาดหวังต่อผู้สำเร็จการศึกษากัน"

จากการศึกษาของผู้วิจัยพบว่า ผู้ผลิตได้พยายามอย่างเต็มที่ที่จะแก้ไขปัญหาคือเรื่องความไม่สอดคล้องกันระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้ จะเห็นได้ว่าจากการจัดเตรียมค่าเป็นการก่อนการผลิตพยาบาลเทคนิค ได้มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลทั้งทางด้านการปฏิบัติการปฏิบัติการพยาบาลมาประชุมปรึกษาหารือกัน ในเรื่องการทำหนังสือเวียน สายงาน และโครงสร้างการบริหารงาน (การศึกษาพยาบาลตามความต้องการของสังคมไทย 2522, อิศานา) นอกจากนี้ผู้ผลิตยังได้จัดการประชุมประสานงานระหว่างฝ่ายการศึกษา ฝ่ายบริการพยาบาลและการสาธารณสุข เมื่อวันที่ 2 - 6 กรกฎาคม 2527 ผู้เข้าร่วมประชุมคือ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล และหัวหน้าฝ่ายแผนพร้อมรบ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาลวิชาชีพ และพยาบาลเทคนิคที่ได้กำหนดขึ้นใหม่ พร้อมทั้งแจกเอกสาร แสดงว่าความพยายามในการแก้ปัญหาเรื่องความไม่สอดคล้องนี้ ได้ปฏิบัติอยู่เสมอมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ สากร ทองวัช (2519 : 125) ได้ให้ความคิดเห็นว่า ผู้สอนควรได้เสนอคุณสมบัติของพยาบาลที่ผลิต และวิธีการใช้ต่อผู้ใช้โดยสม่ำเสมอ แต่เนื่องจากระยะเวลาอันสั้นและบุคคลที่ทราบถึงกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้

แล้วนั้น เป็นระดับผู้บริหาร ดังนั้นความไม่สอดคล้องอาจเนื่องจากผู้บริหารยังมีได้มีการ
 ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน ทั้งนี้ผู้สอนและผู้ใช้ส่วนใหญ่จึงมีความคาดหวังตามความ
 กิจของตนเองตามประสบการณ์การปฏิบัติงาน มิได้ยึดถือตามกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่ผู้
 สอนกำหนดไว้ และจากหลักการความคาดหวังของผู้สอนย่อมต้องมีระดับสูง ทั้งนี้เพราะผู้
 สอนหรือผู้ยึดความคาดหวังผลผลิตของตนเองในระดับสูง จึงทำให้ความคาดหวังของผู้สอนเกี่ยวกับ
 สมรรถภาพของพยาบาลเทคนิคสูงกว่าผู้ใช้ ทั้งนี้ผู้บริหารทั้งทางค้ำผู้สอนและผู้ใช้จึงจำ
 เป็นต้องประชาสัมพันธ์ให้ผู้สอนและผู้ใช้ทุกระดับทราบถึง กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบซึ่ง
 กำหนดขึ้นจากการศึกษาวิจัยตามความคาดหวังของผู้สอนและผู้ใช้

ข้อเสนอแนะ

ก. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ฝ่ายผู้สอน

1.1 ในการจัดการ เวชการสอนนักศึกษาพยาบาล กับทันในเรื่อง
 การให้บริการพยาบาลตามกระบวนการพยาบาล ควรได้จัดให้นักศึกษามีประสบการณ์ในชั้น
 ก่อนของการปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยอาการไม่รุนแรงมากที่สุด

1.2 การจัดให้นักศึกษาพยาบาลระดับต้นมีความรู้ความเข้าใจทาง
 คำนับบริหาร ในเรื่องการดูแล และจัดเก็บพัสดุ

1.3 ควรได้มีการ แขนงหรือกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของ
 พยาบาลเทคนิคให้อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาพยาบาลระดับต้นทราบโดยทั่วถึงกัน

1.4 ควร รวบรวมอาจารย์ผู้สอนที่จะได้จัดให้ผู้สอนและผู้ใช้เหมือนกันอย่าง
 สม่าเสมอ เพื่อปรึกษาหารือ หรือปรับปรุงขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดขึ้นให้
 สอดคล้องกับความต้องการของผู้สอนและผู้ใช้

2. ฝ่ายผู้ใช้

2.1 ในค้ำนบริการพยาบาลควรมอบหมายงานให้พยาบาล เทคนิค เป็นผู้
 ปฏิบัติการพยาบาลในผู้ป่วยที่มีอาการไม่รุนแรง ภายใต้การดูแลของพยาบาลวิชาชีพ

2.2 ในค้ำนบริหาร ควรมอบหมายงานให้เป็นผู้จัดเก็บและทำความสะอาด
 สะอาดที่สุด

2.3 ควรให้ความรู้และอบรมผู้ใช้ทุกระดับรวมทั้งพยาบาล เทคนิคในเรื่องการบริการพยาบาลโดยใช้กระบวนการพยาบาล

2.4 ควรได้มีการ เผยแพร่กำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาล เทคนิคให้ผู้ใช้ทุกระดับทราบ

3. องค์การทางวิชาชีพ

สถานพยาบาลควรได้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของพยาบาล เทคนิคที่เป็นไปตามความต้องการของผู้สอนและผู้ใช้ ซึ่งได้มาจากการศึกษาวิจัย นำมาใช้บังคับทางกฎหมายเพื่อให้เกิดการควบคุมคุณภาพทางการพยาบาลและเป็นผลดีทางวิชาชีพต่อไป

ข. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรได้มีการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังและความเป็นจริงเกี่ยวกับสมรรถภาพของพยาบาล เทคนิคตามทัศนคติของผู้ใช้

2. ควรมีการประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของพยาบาล เทคนิค ในสถานการณ์จริง โดยการสังเกต และ/หรือ ตามการประเมินของผู้บังคับบัญชา

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย